

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Ludovici Schönleben, Carnioli Labacensis, SS.
Theologiae Doctoris, Protonotarij Apostolici,
Archi-Diaconi Carnioliae Inferioris. Horae Subsecivae
Dominicales. Sive Discursus Sacri De Tempore ...**

Cum quadruplici Indice I. Discursuum. II. Locorum Sacrae Scripturae. III.
Rerum & Verborum. IV. Historiarum & Mythologiarum

Pars Aestiva Et Autumnalis A Pentecoste Usque Ad Adventum. - Annexis
aliquot Panegyricis Academicis.

Schönleben, Johann Ludwig

Salisburgi, 1676

V. Panegyricus Funebris Reverendissim. Jo. Augustini Zwerger Præpositi
Cathedralis Eccle. Vienn. fol. 466. Append.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47093](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47093)

PANEGYRICUS
FUNEBRIS

In Exequijs

REVERENDISSIMI
D. JOANNIS AUGUSTINI
ZWERGER,

Phil. & Juris utriusq; Doctoris Sac. Cæs. Mai.
Confiliarij, Cathedralis Ecclesiæ Viennæ Austriæ ad S. Ste-
phanum Præpositi, Decani Kirembergensis, Episcopa-
tus Viennensis Officialis & in Spiritualibus
Vicarij Generalis.

Dictus Viennæ in Cathedrali
Anno 1648.

Atalis est hic annus Universitati nostræ, *Ma-
gnifice D. Rector, Proceres Academici, Spectabi-
les Facultatum Decani, Doctores Clarissimi, Or-
natissimi Domini Domini Auditores Academici.*
Summos Reip. nostræ viros, *Principem Aca-
demicum, & Cancellarium,* is qui supra Magni-
ficos totius *Rector est Universitatis* exauthoravit. Unum (si
locus aliquis in cœlo votis restat Academicis) optandum
est, ne in circulum redeat, qui tam fideliter servat ordinem,
cùm in ordinem redigit. Quamquam post geminam tanto-
rum virorum jacturam, fera nimium vota videri possunt.

Subla.

Sublato è vivis *Rectore Magnifico*, non alia maior potuit expectari calamitas, quam ut pone sequeretur mortuum, qui vivum proximè sequebatur: Fortasse metuebant boni superi, ne maturè nimis luctum deponeremus, quibus nunquam deest copiosa lugendi materia. In deterius pronos ad officium geminatae revocant calamitates. Sæpè qui uno telo saucius non ingemuit, alterius dolori cessit. Fortasse usq; adeò cœlo grata fuit Magistratûs nostri concordia, ut paribus pro utroq; calculis suffragia ferret. Solent candidos pro amicis calculos mereri amici. Unionis amantissimi cœlites, non facilè dissolvunt vincula humanitatis. Fortasse receptus cœlo *Rektor Magnificus*, diviniore expertus delicias, annuit *Cancellario suo*, eâdem secum, si sequi non abnueret beatum felicitate. Quos paria ligarunt voluntatum studia, ægrè seiungit locorum disparitas. Et philtum quoddam amoris sunt cœlestes deliciae, quas qui habet, non vult habere solus. Ut ut sit; viduata est Respublica nostra, *Rectore* nuper, hodie *Cancellario*. Geminum funus, gemina nobis acerbissimi doloris materia. Nempe & is qui *Magnificè* alijs *Licentiam* impertiri solebat, *Licentiatu* est: cuius *authoritate* & *consensu*, literarij honores dispensabantur, *exauthoratus*. Vixit ergò *Reverendissimus* & *Amplissimus* D. *Joannes Augustinus Zverger*, *Philosophiæ* & *Juris Utriusq; Doctor Sac. Cas. Maj. Consiliarius*, *Cathedralis Ecclesiæ Viennæ ad S. Stephanum Præpositus*, *Decanus Kirembergensis*, *Viennensis Episcopatus Officialis*, & *in Spiritualibus Vicarius Generalis*, & (quod nec ego sine doloris sensu dicere nec audire debent Academici) *Antiquissimæ ac Celeberrimæ Universitatis nostræ Magnificus Cancellarius*. Vixit inquam (nisi fallor) quartâ Septembris die Kirembergæ. Imò fallor. Nec quartâ Septembris die, nec Kirembergæ. Viennæ obiit. Diem nescio: annum scio. Quemcunq; enim eius vitæ annum dixerò, verum dixi. Si 1588. quo primam in terris aspexit lucem, jam tunc

moriendi fecit exordium, quod ad supremam nuper deduxit periodum. Prima in terris dies mortalibus mortis est initium: incrementis nostris paria sociantur decremента; novis auctibus novæ decessiones, & dum per momenta vitam protrudimus, per eadem momenta properamus ad finem. Nulla non dies gradus est ad terminum. Quæcunq; horula quam vivendo exigimus, decedit vitæ, accedit morti. Ultima stilla clepsydram non exhaurit sed finit. Si annum quo in *Viennensi Archigymnasio publicus Philosophia Professor* Peripateticam cum dignitate cathedram occupavit; iam tunc etiam moriebatur. Assiduâ quippe repetebat memoriâ à sapiente discrimen constitui longam inter vitam & bonam; hanc paucis contingere, amari illam à plurimis, non tam sapientibus, qui amare quod nemini concedi solet, supervacaneum putant. Identidem ergò sibi met non vanus augur occinebat: *Moriendum est*. Et sanè *vera Philosophia* si Platoni credimus *mortis est meditatio*. Sapientissimè Philosophatur qui recogitando mortem, moritur ante mortem. Ingeniosissimum æstimo qui moriendi scientiam assequitur; utpote unam omnium difficillimam, quia experientiam non habet nisi unam. Longâ opus est speculatione, ut benè addiscatur quod citò fit, & tantum fit semel. Omnis nostræ difficultatis punctus mori est, & instar medi j termini, cum quo si extrema non benè conveniunt malè argumentantur mortales. Sapientissimè Philosophatus est *Joannes Augustinus*. Diù ac sæpè argumentatus est ad hominem, cum se mortalem considerabat, non quamdiù sed quàm benè viveret sollicitus. Diù ac sæpè speculatus est, ut illa ex præmissis rectè sequeretur conclusio, quam solus distinguit Deus. Quo sanè Philosophandi genere consecutus est, ut una scientiâ omnes complecteretur scientias. Theologus mihi est qui ultimos speculatur *humanos actus*. Juris naturæ peritissimus, qui studet naturæ meliorem animum restituere, quàm acceperit.

Ex.

Excellentissimus Medicus, qui communi mortalium ægritudine longioris vitæ desiderio mederi potest. Astris non asteriscis digna sunt illius Opera Mathematici, qui maturè suum sibi delineat Horoscopus, & ex parallelis vitæ ac mortis lineis, spei suæ colligit magnitudinem. Rhetorem non dicam, qui inter Oratorium *dixi*, & humanum *vixi*, exiguum agnoscit discrimen intercedere? Poëtam non appellabo, cui juxta naturæ præcepta Mors syllaba communis est? Lauro se coronat, qui feralem capiti apponit cupressum, ne ad fatale vitæ arbitri fulmen cohorrescat. Jam verò si annum mortis eius dixero 1618. quo Cathedralis huius Ecclesiæ Canonicus renunciatus est, etiam tunc moriebatur. Divinis se mancipare obsequijs, & illa suscipere negotia, quæ cum solo tractantur DEO, nihil cum terrena vita commune habet. Unica hæc occupatio est, cui mortis conveniunt auctoramenta pariter & vitæ. Prælibatio quædam veræ beatitudinis est cum Deo familiaritas. Non agit in terra suæ pulchritudinis propolam DEUS, ex qua ijs solum jucundum exhibet spectaculum, qui ut nubes volant, & in terram non cadunt. Imò veriùs quia frequenti originis suæ memoriâ in terram cadunt, omni terrâ & nube sunt superiores. Si deinde annum 1636. quo eiusdem huius Cathedralis Ecclesiæ Decanum cœpit agere, omninò iam se mortuis adnumeraverat. Usq; adeò frequenti memoria computabat debitum, quod in prima lucis usura contraxerat, & componebat litem priusquam mortuorum Judex forum indiceret, & juris utriusq; Doctore in Jus Divinum vocato, de summa rei pronuntiaret. Neq; enim nesciebat incerti esse temporis, quæ concederentur induciæ; nemini quem ad tribunal natura citaverit aperiri comperendum diem. Si deniq; mortis eius annum dixero 1640. quo auspiciatissimis suffragijs, & Ecclesiæ huic Præpositus, & Universitatis nostræ Cancellarius iussus est, nihil aberravi, in maxima negotiorum & officiorum mole, cui

pares semel suppositos humeros subtraxit nunquam, unicum tamen quasi videbatur suscepisse negotium salutis suæ, & decretoriam illam diem nullâ non die præcogitare; maximi momenti ratus, scire utiliter momenta vitæ cum mortis dividere. Quorsum enim spectabat illa tam assidua pretiosi temporis vindicandi cura; quando ne vel quadrantem otiosum dimitteret precatorios Marianarum laudum, ubi ubi vacaret, volvebat globulos, & illam à longè salutabat, quam devotis proximam noverat esse agonizantium matrem. Ita videlicet utebatur quasi indigeret tempore, cum totum haberet simul. Nec horâ quidem indiget, qui quotidie vitæ suæ supremam imponit manum. Quorsum illa non nisi gravioribus morbis interrupta devotio, quæ velut abiturus quotidie divinum sumebat viaticum, quotidie DEI hominis sepulchrum factus, de suo cogitavit sepulchro. Quorsum illa corporis tam severa ac dura tractatio, & propè ad contemptum neglectus? Audite posteri virtutem occultatam, sed hoc ipso nobiliorem quod subductam humanis oculis, contentam divinis. Pretiosissima quæ sunt latere amant. Annis Dominici Adventus & Quadragesimæ ferijs ex diurno fatigata labore membra, non in mollem pulvillum, aut cygneas plumulas, sed in malè fartum duro stramine ac paleis saccum reclinabat, quasi pomum se esse crederet ex vitæ arbore deciduum, quod in stramine ad maturitatem reponi deberet. Quorsum etiam illa sanctè constantèq; servata in persolvendo divino penso orandisq; quotidianis horis Officij consuetudo, cum sibi oraturo mortualis calvæ fabricatam effigiem proponebat? Quorsum deinde illa sollicitudo præpropera, & fortasse multorum iudicio præcox, cum in ætatis flore, vitæ suæ (quam id temporis alij sperare primum incipiunt) diffidens, conscriptas, signatasq; ultimæ voluntatis tabulas quaqua iter caperet, circumferebat? Quorsum deniq; illa tam matura sepulchralis loci designatio, & funebris

bris olim morituri Epigraphe? Nimirum hæc eo spectabant, ut Joannes Augustinus non censeretur inter vivos amplius, sed mortuos, quos inter certior sibi ac diuturnior parari noverat stationem. Nullus dubito didicisse hanc artem ab Austriacis suis Viennensem. Sanè *Maximilianus I. Austriacus* triennio ante mortem funebrem capulum è querno ligno arcæ viatoris inclusum ubiq; secum circumferri voluit. *Carolus V.* illud belli fulmen, ut divinæ fulmen evitaret sententiæ quinquennio integro Sarcophagum cum omni funebri supellestile, quacunq; seu victor graderetur Gradivus, seu pacificus Monarcha suos inviseret, clanculum deportari curabat, & noctibus singulis velut thesaurum nemini conceditum in suo reponi cubiculo. Ita Maximorum breve iter per exempla secutus *Joannes Augustinus* & firmatas testamenti tabulas ubiq; secum circumtulit, & Epitaphium in columna velut gloriosum Victoriæ de se ipso relatæ, ac triumphatæ pridem Zoiphiliæ tropæum appendit: salubre iam ipse quoq; exemplum alijs, quia ante mortem mortuus, ad illud sæpius aperuit oculos, ad quod suos longioris vitæ avida senectus occludere solet. Nihil miror ampliusolorinum lessum, quo suo ipse non invito prælusit funeri. Diu ac sæpè didicerat quam semel benè mortem experiretur. Sentiebat moriturus in vitæ suæ Breviario ad Completorium ventum, quare Divi Tutelaris sui *Augustini octavam* celebraturus in cælo cum se crucis munisset signo, lætum in divinam promptus voluntatem accinuit: *In manus tuas Domine commendo spiritum meum.* Simul cecinit simul dixit & vixit. Credo ego *Academici* stupuisse mortem, cum adeò exercitatum in arte omnium difficillima Veteranum experta est, quem sperabat Tyronem. Malè igitur existimavimus nuper primum è vivis abiisse *Cancellarium* nostrum, & viam signasse numerosissimæ posteritati. Pridem viator fuit; nuper solum pervenit ad terminum: cum illi non erepta vita sed melior red-

red-

reddita ; non consumptus spiritus, sed emissus ad certiora ; non Libithinæ traditus sed libertati assertus. Neque verò, licet à nobis abierit, *Cancellarium* perdidimus *Academici* ; neque *Præpositum Ecclesia Cathedralis* ; neque *Decanum Kiremberga*, neque *Consiliarium Majestas Casarea*. Solum *Joannem Augustinum* nobis abstulit *Joannes Augustinus*. Et alterâ quidem parte terræ restituit, alterâ cælum auxit. Supremi Imperatoris nutu jussus de statione sua decedere *Universitatis & Ecclesiarum* curam, donec alteri consignet, non deposuit, sed feliciorum suscepit. Adscriptus Beatorum Consistorio propensus manet in terras, & propitia nobis sidera in felicissimas disponit influentias. Utinam *Academici* mihi liceret tantum virum celebrare pro meritis, ornare pro exspectatione vestra, explicare pro nepotum & cognatorum solatio, pro meo desiderio venerari. Sed ô Te cæterâ felicem *Joannes Augustine*, in hoc tamen (si postquam felicissimum Te esse non ambigimus licet dicere) infelicem, quod vel tam sterilem, vel tam serum nactus sis ad Tuas exequias Oratorem. Posses fortasse in hanc diem servatus, in hoc Tibi debitum obsequium natus videri, cum idem omninò annus quo Tibi in hanc ædem Canonico primus ingressus patuit, mihi primam vitæ lucem ostenderit. Sed ô vel Te alienæ laudis non indigum, vel me infortunatum ! Eo primum anno in hac æde Orator audio, quo Tu primum Oratoribus semper alias apertissimas aures accommodare non potes. Nempe in hoc natus sum ut surdo Tibi fabulam canerem, vitam Tuam maximè feriam, minimè fabulosam : Tu in hoc denatus ut impari me Tuis laudibus ostenderes Oratorem. Non diffiteor, sed ab impari etiam sæpè sincera venit laudatio. Nec suum ab Oratore pretium deposuit Panegyris, si quod est ab argumenti amplitudine consecuta. Multi tametsi DEO impares DEUM tamen non inutiliter laudaverunt. Scio verò consilium Tuum. Non vis audire Oratorem peregrinum,
qui

qui habes domesticos. Non vis audire unum rogatum à Tu-
 is, qui vivus Tute Tibi ipsi plurimos conduxisti. Nihil opus
Academici mea Panegyri. Habet. habet suos oratores *Joannes*
Augustinus. Habet copiosos pauperum & pupillorum lacry-
 mas, quibus largissimam sæpè manum explicuit. Difertissi-
 mæ ad persuadendum egenorum lacrymæ, quæ etiam mor-
 tuos, qualis erat ab annis pluribus *Joannes Augustinus*, mo-
 vere possunt. Habet Venerabilis Capituli concordem sen-
 sum, quod quæ multorum fatigassent ingenia occupationes,
 à *Joanne Augustino* susceptæ fuerint feliciter, feliciùs exantla-
 tæ. Habet æquissimum cognatorum, & Nepotum dolorem,
 qui non Præpositum, non Decanum & Cancellarium, sed al-
 terum suum in terris parentem, vivum virtutum exemplar,
 absolutam statûs Ecclesiastici normam, solertissimam ad om-
 nem pietatem Magistrum obitu præquam maturo erep-
 tum dolent. Hi sanè si loquantur (ut absit omnis Orator) &
 ad commiserationem movebunt animos, & ad gloriosam
 sequelam flectent, & digna tanto viro encomia in omnium
 cogitationibus generabunt. Videtis ipsi piæ flumina eloquen-
 tiæ, videtis Oratores pullo amictu vestitos. Fallor nisi vobis
 quoq; jam persuaserunt, quod pridem sibi, ut *Cancellario*
vestro suprema gratitudinis faciatis impendia, eiq; dormien-
 ti lacrymas pro pulvillo aut pulveribus substernatis. Molli-
 ter cubabit qui pro pulvillo suorum incubabit lacrymis.
 Suaviter quiescet, qui liquido & semper duraturo tegetur
 monumento. Ego verò cum in illo verser stadio quod pe-
 rangustis paucorum dierum inclusum cancellis, non finit
 me liberè exspatiari quæ vellem; habenas contraho, & satis
 mihi dixisse videbor, si fatear ingenuè muneri me hodie meo
 primum defuisse. Debui dicere quod dixi: non tamen dixi
 quod debui; compendio quidem Orationis meæ, sed injuria
 temporis, & damno voluntatis. Quanquam esto dixissem
Reverendissimum Præpositum, Magnificum Cancellarium, Cla-
Dom. Pars II. O o o *rissi-*

riſſimum Doctorem, ſapientiſſimum Conſiliarium, niſi dixiſſem, Joannem Auguſtinum nihil dixiſſem. A tot honorum punctis unica tantum Mors ultima linea rerum duci poteſt. Quam quia ego celer nimium Apelles penicillo meo ita duxi, ut poſſit non unus Protogenes ſuam feliciter ſuperinducere nihil Dixi.

PANEGYRICUS FUNEBRIS

ILLUSTRISSIMO ADOLESCENTI
MICHAELI ADAMO
BAPTISTÆ,

S. R. I. Comiti ab Althan

Principi Juventutis Academicæ

Dictus Viennæ Austriæ Anno 1648.

Cerbum est parentare, cui pro velle non possis, inhumanum cui pro posse non velis. Ubi ad facultatis arbitrium voluntas flectitur, officium citra inhumanitatis periculum non exercetur. Sed gravioris delicti se reum facit qui minus vult, cum minus potest. Funebria iusta solvimus Academici *Principi Juventutis*, nuper Rhetori jam ut speramus Oratori, & pro Domo sua & pro nobis. Officij mœsti genus meruit rara virtus, indixit affectus. Hæc uni mihi demandata est Provincia, sed operosum est celebrare Panegyri quem nec vivum, colere pro merito quisquam po-